**Европейски парламент**
2024 – 2029

**ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ**

# P10_TA(2025)0185

## Инвестиции и реформи за европейската конкурентоспособност и създаване на съюз на капиталовите пазари

### Резолюция на Европейския парламент от 10 септември 2025 г. относно улесняването на финансирането на инвестиции и реформи за стимулиране на европейската конкурентоспособност и създаване на съюз на капиталовите пазари (доклад на Марио Драги) (2024/2116(INI))

*Европейският парламент*,

– като взе предвид публикацията от 18 юли 2024 г. на председателя на Комисията Урсула фон дер Лайен, озаглавена: „Изборът на Европа: политически насоки за следващата Европейска комисия 2024 – 2029 г.“,

– като взе предвид доклада на Марио Драги от 9 септември 2024 г., озаглавен „Бъдещето на европейската конкурентоспособност“ (доклада Драги),

– като взе предвид доклада на Енрико Лета от 17 април 2024 г., озаглавен „Нещо много повече от пазар“ (доклада Лета),

– като взе предвид доклада на Кристиан Ноайе от 25 април 2024 г., озаглавен „Развитие на европейските капиталови пазари за финансиране на бъдещето“ (доклада Ноайе),

– като взе предвид съобщенията на Комисията от 29 януари 2025 г., озаглавено „Компас за конкурентоспособността на ЕС“ (COM(2025)0030), и от 26 февруари 2025 г., озаглавено „Пактът за чиста промишленост: Съвместна пътна карта за конкурентоспособност и декарбонизация“ (COM(2025)0085),

– като взе предвид писмото на председателя на Комисията Урсула фон дер Лайен относно отбраната до Европейския съвет преди неговото заседание на 6 март 2025 г.,

– като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 6 март 2025 г. относно европейската отбрана,

– като взе предвид съобщението на Комисията от 19 март 2025 г., озаглавено „Съюз на спестяванията и инвестициите. Стратегия за насърчаване на благосъстоянието на гражданите и икономическата конкурентоспособност в ЕС“ (COM(2025)0124),

– като взе предвид изявлението на Еврогрупата в разширен формат от 11 март 2024 г. относно бъдещето на съюза на капиталовите пазари (СКП),

– като взе предвид пътната карта на високо равнище от май 2024 г. за последващи действия във връзка с изявлението на Еврогрупата в разширен формат относно бъдещето на СКП,

– като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 17 и 18 април 2024 г.,

– като взе предвид проучвателното становище ECO/665 на Европейския икономически и социален комитет относно „Инвестиции и реформи за повишаване на европейската конкурентоспособност и създаване на съюз на капиталовите пазари“, прието на 30 април 2025 г.,

– като взе предвид изявлението на Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване от 25 април 2024 г., озаглавено „How European insurers and pension funds can contribute to further strengthen the Capital Markets Union“ (Как европейските застрахователи и пенсионни фондове могат да допринесат за по-нататъшното укрепване на съюза на капиталовите пазари), неговия работен документ от 11 септември 2024 г., озаглавен „A simple and long-term European savings product: the future Pan-European Pension Product“ (Прост и дългосрочен европейски спестовен продукт: бъдещият общоевропейски пенсионен продукт“, неговия доклад за разходите и миналите резултати от 15 април 2025 г. и неговия доклад от 7 ноември 2024 г., озаглавен „Prudential Treatment of Sustainability Risks“ (Пруденциално третиране на рисковете за устойчивостта),

– като взе предвид документа за позицията на Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) от 22 май 2024 г., озаглавен „Building more effective and attractive capital markets in the EU“ (Изграждане на по-ефективни и привлекателни капиталови пазари в ЕС), пазарния доклад на ЕОЦКП от 18 декември 2023 г., озаглавен „Costs and Performance of EU Retail Investment Products 2023“ (Разходи и резултати на инвестиционните продукти на дребно в ЕС за 2023 г.), и становището на ЕОЦКП от 24 юли 2024 г., озаглавено „Sustainable investments: Facilitating the investor journey – A holistic vision for the long term“ (Устойчиви

инвестиции: улесняване на пътя на инвеститорите – цялостна визия в дългосрочен план),

– като взе предвид доклада на ЕОЦКП от 21 септември 2023 г., озаглавен „The EU securitisation market – an overview“ (Пазарът на секюритизациите в ЕС – преглед),

– като взе предвид изявлението на Управителния съвет на Европейската централна банка от 7 март 2024 г. относно напредъка на съюза на капиталовите пазари,

– като взе предвид относно предложението на Комисията от 12 февруари 2025 г. за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 909/2014 по отношение на по-кратък цикъл на сетълмент в Съюза (COM(2025)0038),

– като взе предвид инициативата „Европейски технологични шампиони“, стартирана през февруари 2023 г.,

– като взе предвид доклада на своята комисия по икономически и парични въпроси от 17 юни 2025 г. относно финансовите дейности на Европейската инвестиционна банка – годишен доклад за 2024 г.,

– като взе предвид своята резолюция от 8 октомври 2020 г. относно допълнителното развитие на съюза на капиталовите пазари: подобряване на достъпа до финансиране на капиталовите пазари, по-специално от страна на МСП, и насърчаване на участието на непрофесионалните инвеститори[1],

– като взе предвид своята резолюция от 9 юли 2015 г. относно изграждането на съюз на капиталовите пазари[2],

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид становището на комисията по бюджети,

– като взе предвид доклада на комисията по икономически и парични въпроси (A10-0124/2025),

A. като има предвид, че в доклада на Драги се посочват сериозни недостатъци по отношение на общата конкурентоспособност на европейската икономика и липсата на растеж на производителността и се посочва, че решението се състои в привличането на инвеститори, включително чрез отключване на частен капитал, посредством създаването на спестовен и инвестиционен съюз; като има предвид, че в доклада на Драги се

---

1 ОВ C 395, 29.9.2021 г., стр. 89.
2 ОВ C 265, 11.8.2017 г., стр. 76.

изчислява, че са необходими най-малко 750 – 800 милиарда евро допълнителни годишни инвестиции, за да се даде нов тласък на устойчивото развитие, да се възстанови производителността на ЕС, да се подкрепи конкурентоспособността, да се стимулират иновациите, да се подкрепи енергийният преход на ЕС, да се засили водещата роля на Съюза в цифровите технологии, да се постигнат екологичните и социалните цели на ЕС и да се увеличи отбраната и сигурността, и да се намалят зависимостите; като има предвид, че през 2023 г. тази сума съответстваше на 4,4 – 4,7% от БВП на ЕС[1];

Б. като има предвид, че в доклада се отбелязва, че през последните 50 години не е създадено ново дружество в Съюза с пазарна капитализация над 100 милиарда евро, докато през същия период в САЩ са създадени шест дружества на стойност над един трилион долара;

В. като има предвид, че планът за превъоръжаване на Европа (ReArm Europe) се състои от пет стълба, насочени към финансиране на сигурността и отбраната на Европа, които обхващат както публичните инвестиции, така и съюза на спестяванията и инвестициите;

Г. като има предвид, че продължаващите търговски войни и тарифни спорове причиняват значителна несигурност на световните пазари, оказват отрицателно въздействие върху прогнозите за растежа, инфлацията и заетостта, като засягат по-специално трансграничните инвестиции и нарушават установените вериги на доставки; като има предвид, че налагането на тарифи и търговски бариери подкопава ползите от търговията и конкурентните пазари; като има предвид, че такова геополитическо напрежение създава допълнителни рискове за инвеститорите, като намалява доверието и възпрепятства потока от частен капитал през границите, което е от решаващо значение за финансиране на иновациите, стартиращите предприятия и бързо разрастващите се дружества; като има предвид, че нестабилността, причинена от тези търговски конфликти, рискува да забави развитието на съюза на капиталовите пазари (СКП), като възпира инвестициите на европейския пазар, особено във високорискови сектори, които разчитат в голяма степен на световните търговски мрежи;

Д. като има предвид, че продължаващата геополитическа несигурност оказва въздействие върху макроикономическите показатели, увеличава нестабилността на финансовите пазари и отслабва щатския долар; като има предвид, че това би могло да засили позицията на еврото като по-значима световна валута,

---

[1] Доклад на Марио Драги.

като укрепи икономическия суверенитет и устойчивост на Европа;

Е. като има предвид, че в исторически план в Европа частният сектор е допринасял за около четири пети от производствените инвестиции, а публичният сектор е допринасял за останалата част[1];

Ж. като има предвид, че през последните две десетилетия общите равнища на производствените инвестиции в ЕС са значително по-ниски, отколкото в Съединените щати;

З. като има предвид, че само 18% от европейските граждани притежават високо равнище на финансова грамотност, както се подчертава в Обзора на финансовата грамотност, изготвен от Комисията; като има предвид, че мнозинството, а именно 64%, имат средно равнище на финансови познания, а 18% са с ниско равнище на финансова грамотност, което създава значителна разлика във финансовите възможности на европейските граждани; като има предвид, че само четири държави членки имат високи равнища на финансови познания, а именно Нидерландия, Дания, Швеция и Словения; като има предвид, че повишаването на финансовата грамотност би могло да даде възможност на хората да вземат информирани решения относно спестяванията, инвестициите и пенсионното планиране, като по този начин подобрят своето дългосрочно финансово благосъстояние; като има предвид, че укрепването на финансовото образование в целия ЕС е необходимо, за да се предоставят на гражданите уменията, които са им нужни, за да се ориентират във все по-сложните финансови пазари и да се възползват в пълна степен от възможностите за инвестиции, които ще допринесат за растежа на икономиката;

И. като има предвид, че според доклада на Драги спестяванията на домакинствата в ЕС през 2022 г. възлизат на 1390 милиарда евро в сравнение с 840 милиарда евро в Съединените щати;

Й. като има предвид, че финансовите ценни книжа (котирани акции, облигации, взаимни фондове и деривати), притежавани пряко от домакинствата, понастоящем представляват 43% от богатството на домакинствата в САЩ, но само 17% от богатството на домакинствата в ЕС[2];

К. като има предвид, че домакинствата в ЕС са спестили 14,79% от разполагаемия си доход (повече от три пъти спрямо нивото в

---

1 Доклад на Марио Драги.
2 Доклад на Марио Драги.

САЩ от 4,7%[1]), а гражданите на ЕС са държали 31,01% от спестяванията си (11,63 трилиона евро) във валута и депозити (в сравнение с 12,1% в Съединените щати), които предлагат само ограничена възвръщаемост; като има предвид, че те са държали 36% (13,42 трилиона евро) в акции и дялове в инвестиционни фондове (49,1% в Съединените щати) и 27% (10,06 трилиона евро) в застраховки, пенсии и стандартизирани гаранции[2] (27,5 % в Съединените щати)

Л. като има предвид, че средства в размер до 8 трилиона евро биха могли да бъдат прехвърлени към пазарни инвестиционни инструменти – или поток от около 350 милиарда евро годишно[3] – ако домакинствата в ЕС коригират разпределението между своите депозити и финансови активи, така че да отразява структурата, наблюдавана в домакинствата в САЩ;

М. като има предвид, че европейските домакинства инвестират приблизително 300 милиарда евро[4] годишно извън ЕС, предимно в Съединените щати; като има предвид, че тази сума е сравнима с допълнителния капитал, който би могъл да бъде мобилизиран в рамките на ЕС при по-пазарно ориентирани условия;

Н. като има предвид, че около 70% от корпоративното финансиране в ЕС е под формата на заеми от банки, за разлика от Съединените щати, където около 77% от корпоративното финансиране се финансира чрез капиталовите пазари;

О. като има предвид, че според доклада на Драги между 2008 г. и 2021 г. са основани 147 европейски стартиращи предприятия „еднорози“, които впоследствие са оценени на стойност над 1 милиарда щатски долара, като 40 от тях са преместили седалището си в чужбина, главно в Съединените щати; като има предвид, че административната тежест на Съюза се оценява на около 150 милиарда евро (1,3% от годишния БВП), според Международния валутен фонд (МВФ) вътрешните пречки са представени като тарифа от 100% на вътрешния пазар и само 4

---

1 Бюро за икономически анализ на САЩ, „Personal Income and Its Disposition, Monthly“ („Лични доходи и тяхното месечно разпределение“, 2025 г.)

2 Евростат, „Financial flows and stock“ (Финансови потоци и наличности), 2023 г. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/NASA_10_F_BS__custom_13650774/default/table?lang=en.

3 Европейска централна банка, *„Follow the money: channelling savings into investment and innovation in Europe“*, (Проследете парите: насочване на спестяванията към инвестиции и иновации), реч на Кристин Лагард, председател на Европейската централна банка, 22 ноември 2024 г.

4 Доклад на Лета.

от 50-те най-големи технологични дружества в света са европейски;

П. като има предвид, че разходите за научноизследователска и развойна дейност възлизат на 2,2% от БВП в ЕС през 2023 г., но 3,4% в Съединените щати и 2,6% в Китай, докато Лисабонската стратегия от 2000 г. определя цел за разходи за научноизследователска и развойна дейност от 3%; като има предвид, че за всички разходи за научноизследователска и развойна дейност в рамките на ЕС делът на частния сектор е 66% в сравнение със 78% в Съединените щати и 77,7% в Китай;

Р. като има предвид, че според МВФ оставащите нетарифни бариери, ограничаващи търговията в рамките на ЕС, се оценяват на равнище на митата от около 45% за средностатистическия производствен сектор (три пъти повече от равнището, изчислено за отделните щати в САЩ) и на 110% за средностатистическия сектор на услугите[1]; като има предвид, че сред отчетените пречки на единния пазар малките и средните предприятия (МСП) посочват ДДС (17%), достъпа до пазара (12%), финансирането (10%) и пазарните изисквания (6%)[2];

С. като има предвид, че европейските капиталови пазари са силно фрагментирани, като значителен брой места за търговия функционират на целия континент, и по-специално, към март 2023 г. в ЕС е имало 295 места за търговия, 14 централни контрагенти (ЦК) и 32 централен депозитари на ценни книжа (ЦДЦК); като има предвид, че през 2023 г. 56 – 68% от търговията на място за петте основни западноевропейски капиталови индекса (AEX 25, CAC 40, DAX 40, IBEX 35 и MIB 40) е извършена в национални борси[3];

Т. като има предвид, че интеграцията на капиталовите пазари, макар и необходима, сама по себе си не е достатъчна за постигане на целевото увеличение на инвестициите; като има предвид, че данъчните режими и режимите на несъстоятелност в държавите членки остават в значителна степен несъгласувани;

У. като има предвид, че според доклада на Лета разпокъсаността на данъчното облагане продължава да бъде основна пречка за

---

1 Международен валутен фонд, „Europe’s Declining Productivity Growth: Diagnoses and Remedies“ („Намаляващият растеж на производителността в Европа: Диагнози и лечения“), *Регионални икономически перспективи – Европа*, ноември 2024 г., https://www.elibrary.imf.org/supplemental/book/9798400287312/9798400287312.xml/REOEUREA2024002-S001_SOURCE_PDF.pdf.

2 Съобщение на Комисията от 29 януари 2025 г., озаглавено „Годишен доклад от 2025 г. за единния пазар и конкурентоспособността“ (COM(2025)0026),

3 Поредица тематични документи на ЕЦБ, № 369.

предприятията от ЕС, и по-специално за МСП, и че по-доброто привеждане в съответствие чрез хармонизирана данъчна рамка на ЕС е от ключово значение за улесняване на свободното движение на работници, стоки и услуги и за подпомагане на растежа и частните инвестиции[1];

Ф. като има предвид, че липсата на възможности за оттегляне на инвеститорите е ключов фактор за недостатъчното развитие на фондовете за рисков капитал и капитал за растеж в ЕС; като има предвид, че ЕС разчита прекомерно на банково финансиране[2];

Х. като има предвид, че бюджетът на ЕС следва да отрежда на конкурентоспособността едно от централните места, следва да насърчава съвместно договорени стратегически приоритети и да финансира европейски обществени блага, като по този начин допринася за по-висока производителност и същевременно гарантира икономическо, социално и териториално сближаване; като има предвид, че е необходима по-силна координация между бюджетите на ЕС и на държавите членки, за да се избегне разпокъсаността на единния пазар и да се засили цялостното въздействие на публичните инвестиции;

Ц. като има предвид, че на равнището на ЕС се емитират сигурни активи от европейски емитенти като Европейската инвестиционна банка, Европейския инструмент за финансова стабилност, Европейския механизъм за стабилност и от 1976 г. насам Европейската икономическа общност, а след това и самия ЕС[3];

Ч. като има предвид, че капиталовото финансиране има значителен неизползван потенциал за подкрепа на растежа и иновациите на дружествата от ЕС;

Ш. като има предвид, че понастоящем най-големият инструмент на Съюза за споделяне на риска е програмата InvestEU; като има предвид, че повечето от партньорите по изпълнението

---

1 Доклад на Лета, стр. 91 – 111.

2 Банковите заеми представляват 50,43% от финансирането на нефинансови предприятия (ESTAT, ЕЦБ, ГД „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“, изчисления за 2023 г.); вж. поканата на Комисията за предоставяне на данни с оглед на Съобщението относно европейския съюз на спестяванията и инвестициите.

3 Главен финансов директор на Европейския механизъм за стабилност, „Developing European safe assets“ (Развитие на европейските безопасни активи), *Intereconomics*, декември 2023 г., https://www.esm.europa.eu/articles-and-op-eds/developing-european-safe-assets-article-intereconomics.

продължават да бъдат съсредоточени главно върху по-нискорисковия обхват на инвестициите;

Щ. като има предвид, че политическата съпротива и различаващите се национални интереси попречиха на постигането на консенсус относно постигането на съюз на капиталовите пазари;

***Изграждане на споделена визия за производителността на Европа и необходимостта от устойчив растеж***

1. призовава за общо мобилизиране на всички правни, административни и финансови ресурси и налични инструменти за укрепване на сигурността и промишления и технологичния суверенитет на ЕС, включително повишаване на устойчивостта и защитата на критичната инфраструктура –като например електроенергийните, водните и комуникационните системи – за защита на гражданите и предприятията в ЕС и смекчаване на въздействието на прекъсвания на електроснабдяването и други сериозни смущения, ускоряване и инвестиране в преходи, повишаване на конкурентоспособността, генериране на устойчив икономически растеж, създаване на качествени работни места, подкрепа за МСП и допринасяне за възходящата социална конвергенция и сближаване в контекста на геополитическа нестабилност и международно напрежение; подчертава, че Европа изостава и би могъл да възникне риск нашият регион да изгуби своето значение, ако не бъдат предприети по-нататъшни действия;

2. приветства подновения дебат относно необходимостта от възстановяване на конкурентоспособността, производителността и икономическия растеж в ЕС, подсилен от докладите на Драги и Лета; припомня, че повишаването на производителността би могло да се постигне главно чрез инвестиции в иновативни дейности, включително в преходи; посочва, че конкуренцията може да стимулира производителността, инвестициите и иновациите;

3. посочва тези доклади като един от многобройните сигнали за събуждане за лицата, отговорни за вземането на решения на европейско и национално равнище, и като отправна точка за действия за насърчаване както на частните, така и на публичните инвестиции, и по-специално секторите на технологиите, намиращите се в преход сектор на автомобилостроенето и тежката промишленост, като например стоманодобивната и химическата промишленост; приветства факта, че Комисията признава ролята на публичните финанси за мобилизирането на частно финансиране и подкрепата на иновациите в ЕС; посочва, че липсата на напредък в интегрирането на финансовите пазари на ЕС често се дължи на резерви на държавите – членки на ЕС; призовава държавите

членки да се възползват от съществуващия импулс и да работят заедно с Парламента за постигане на истински напредък в интеграцията на финансовите пазари на ЕС; припомня, че усилията на Европейския съюз за завършване на СКП не са довели до окончателен резултат от 2015 г. насам; насърчава всички страни да положат усилия за постигане на съюз на спестяванията и инвестициите възможно най-скоро;

4. отбелязва със загриженост рисковете от отрицателни сътресения за икономическия растеж[1] и продължаващите смущения във финансовите пазари и геополитическата несигурност, които биха могли да застрашат просперитета, особено на европейските граждани, работници и предприятия; отбелязва, че геополитическата несигурност вече значително увеличи нестабилността на финансовите пазари и допринесе за отслабването на щатския долар, както и че сигурността е предпоставка за устойчив растеж;

5. отчита, че стабилната регулаторна рамка на ЕС допринесе за неговата финансова стабилност; счита, че тази законодателна стабилност и предвидимост биха могли да се превърнат в истинско сравнително и конкурентно предимство, тъй като тези фактори са от решаващо значение за доверието на международните инвеститори; подчертава неразривната връзка между принципите на правовата държава и устойчивия и конкурентоспособен икономически растеж; подчертава, че стабилността на финансовия сектор е ключов елемент от неговата конкурентоспособност;

6. отбелязва извършената досега работа за изграждане на съюз на капиталовите пазари, започнала с „Плана за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари“ през септември 2015 г.; изразява съжаление, че оттогава напредъкът в интегрирането на капиталовите пазари в ЕС е ограничен, и призовава този процес да бъде ускорен; във връзка с това приветства приемането на съобщението на Комисията, озаглавено „Съюз на спестяванията и инвестициите – стратегия за насърчаване на благосъстоянието на гражданите и икономическата конкурентоспособност в ЕС“, в което се очертават различни политически инициативи и се цели интегрирането на финансовите пазари в ЕС и ефективното насочване на спестяванията към инвестиции;

7. подчертава значението на укрепването на доверието в банковата система и че осигуряването на финансова стабилност и насърчаването на ефикасен единен пазар са основни цели за ЕС; отчита, че завършването на банковия съюз трябва да бъде стратегически приоритет в задълбочаването на Икономическия и

---

[1] МВФ, *Перспективи за световната икономика*, април 2025 г.

паричен съюз; призовава Съвета да ускори приемането на оставащото законодателство, за да гарантира рамката за финансова стабилност и да финализира банковия съюз;

8. настоява, че е спешно да се предприемат действия, да се ускори вземането на решения, да се намалят забавянията при изпълнението и да се ускорят решенията относно инструментите на ЕС и помощните механизми;

9. счита, че Съюзът трябва да постигне напредък със своя СКП, за да мобилизира инвестиции от частния сектор; подчертава, че това също ще изисква подкрепа от публичния сектор, за да се осигурят минималните годишни допълнителни инвестиции, необходими за възстановяването на един устойчив и иновативен промишлен сектор и за укрепване на просперитета на Съюза; подчертава, че увеличаването на производителността би генерирало и по-голямо фискално пространство;

10. подчертава, че твърде много капитали не се използват продуктивно в ЕС; подчертава, че предприятията, особено МСП, не са в състояние да се възползват в пълна степен от съществуващите в Европа капиталови пазари за финансиране и инвестиции;

11. изразява съжаление във връзка с факта, че множество предприемачи, установени в ЕС, считат, че е необходимо да се преместят, за да получат по-лесен достъп до финансиране и ресурси; отбелязва със загриженост, че липсата в ЕС на широкомащабни фондове за рисков капитал и финансово жизнеспособни възможности за оттегляне ги принуждава да се разрастват с чуждестранни инвестиции и на чуждестранни пазари; отбелязва, че това се дължи на липсата на интегриран СКП в ЕС и на факта, че пазарите на ЕС все още не са в състояние да отговорят на техните нужди; припомня, че ЕС генерира повече стартиращи предприятия от САЩ годишно и че възвръщаемостта на инвестициите в рисков капитал е с около 6% по-висока в ЕС, отколкото в САЩ[1], като подчертава необходимостта институциите на ЕС да насърчават по-привлекателна и подкрепяща среда за нововъведения и растеж; изразява съгласие с докладите на Драги и Лета, че ЕС следва да продължи да развива своите пазари на рисков капитал, и поради това подчертава значението на развитието на силна екосистема за рисков капитал и инвестиции в ЕС и призовава за създаването

---

[1] Център за европейски политически изследвания, *„It's finally time to leverage pension funds to foster EU productivity and benefit pensioners" (Най-накрая е време да се мобилизират пенсионни фондове за насърчаване на производителността в ЕС и в полза на пенсионерите")*, 10 февруари 2025 г., https://www.ceps.eu/its-finally-time-to-leverage-pension-funds-to-foster-eu-productivity-and-benefit-pensioners/.

на рисков капитал, за да могат дружествата да получават инвестиции на нашите пазари, като например достатъчно големи европейски фондове за растеж и изкупуване; подчертава, че публичната подкрепа за пазарите на рисков капитал следва да дава приоритет на проекти, съобразени с приоритетите на ЕС;

12. подчертава, че европейските финансови пазари трябва да бъдат привлекателни и лесни за достъп както за емитентите, така и за инвеститорите; подчертава, че това се прилага и за първичните, и за вторичните пазари; изтъква, че решението за допускане до търговия на регулиран пазар често е свързано със допълнителни изисквания за дружествата, също така с цел защита на инвеститорите; отбелязва, че тези изисквания могат да се възприемат като недостатък на регистрирането за търговия на борсата; призовава Комисията непрекъснато да наблюдава и намалява административните разходи и разходите за привеждане в съответствие на дружествата, допуснати до борсова търговия, по-специално за малките и средните предприятия; приветства неотдавнашното приемане на Акта за допускането до търговия като първа стъпка в това отношение, която ще улесни регистрацията на дружества от всякакъв мащаб, включително МСП, на европейските фондови борси; призовава за прагматично прилагане на Акта за допускането до търговия и призовава Комисията да продължи да надгражда тази инициатива, по-специално по отношение на научните изследвания в областта на собствения капитал за МСП и чрез укрепване на пазарите за растеж на МСП, които са помогнали на по-малки дружества да се регистрират за търговия на борсата;

13. подчертава, че публичните инвестиции играят решаваща роля, като допълват частните инвестиции; настоятелно призовава Комисията да изготви предложения, насочени към мобилизиране на допълнителен капитал за подкрепа също така на целите, определени в член 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС); счита, че финансовите инструменти и бюджетните гаранции представляват ефикасно използване на ресурсите, така че да се способства за ключовите цели на политиката на ЕС; отново заявява, че добре разработените бюджетни гаранции и финансови инструменти, когато се основават на нуждите на пазара, са високоефективно използване на ограничените бюджетни ресурси на ЕС за намаляване на риска за инвестициите и привличане на частен капитал;

14. подчертава, че публичните ресурси следва да бъдат съсредоточени върху осигуряване на качеството, устойчивостта и достъпността на обществените услуги и инфраструктура, особено тези, свързани с услугите от общ интерес, като същевременно се стимулират частните инвестиции в иновативни и чисти отрасли при ясно определени условия;

15. подчертава, че преодоляването на недостига на инвестиции е не само въпрос на мобилизиране на големи финансови обеми, а на това да се гарантира, че ЕС е в състояние да насочва средства към производителни инвестиции; подчертава, че институционалният капацитет, регулаторната яснота и качеството на проектите са от решаващо значение за ефективното използване на публичния и частния капитал; отбелязва в тази връзка, че поради редица фактори, включително ограничения достъп до по-широк пазарен портфейл, качеството на продуктите и таксите, много продукти от ЕС не предлагат достатъчна възвръщаемост;

16. припомня, че повишаването на производителността би могло да се постигне главно чрез инвестиции в иновативни дейности; припомня, че целта от инвестиране на 3% от БВП в областта на научните изследвания и иновациите все още далеч не е постигната; призовава Комисията и държавите членки да осигурят достатъчно средства и инструменти за постигане на тази цел;

17. изразява съжаление, че ниското равнище на финансово образование в много държави членки представлява значително предизвикателство за икономическата автономност на гражданите и за развитието на силна и конкурентоспособна икономика; припомня, че слабото финансово образование възпрепятства способността на населението да взема информирани решения относно спестяването, инвестирането и пенсионното планиране; потвърждава, че този пропуск във финансовото образование възпрепятства развитието на инвестиционна култура, която е от решаващо значение за икономическия растеж; подчертава значението на една амбициозна, измерима и решителна стратегия на ЕС за насърчаване на финансовата грамотност в Европа, която да даде възможност на нашите граждани да защитават по-добре и да мобилизират своите спестявания и да надграждат върху един по-привлекателен капиталов пазар;

***Мобилизиране на частни инвестиции и улесняване на достъпа до финансиране чрез развиване на съюз на спестяванията и инвестициите***

18. приветства самоналожената от Комисията цел да бъде „инвестиционна Комисия“ и да отключи финансирането, необходимо за зеления, цифровия и социалния преход, да увеличи максимално полезните взаимодействия между публичните и частните инвестиции, и да мобилизира частен капитал и да намали неговия риск;

19. счита, че привлекателността на капиталовите пазари на ЕС ще бъде повишена чрез по-нататъшна интеграция на вътрешния пазар на ЕС по начин, който насърчава конкуренцията между дружествата от ЕС, създаването на икономически възможности за частни инвестиции и опростяването, като се дава възможност за по-висока възвръщаемост за гражданите и дружествата; подчертава обаче, че възвръщаемостта се подкопава от високите разходи, свързани с инвестициите на европейските финансови пазари; призовава Комисията и държавите членки да разработят решения, независимо дали законодателни или от друго естество, за насърчаване на създаването на интегриран капиталов пазар в целия ЕС, който има достатъчен размер, ликвидност, дълбочина и прозрачност, за да привлича както базирани в ЕС, така и международни инвеститори, като същевременно гарантира защитата на потребителите и запазва финансовата стабилност; припомня, че перспективата за по-висока възвръщаемост на инвестициите е ключов стимул за участието на непрофесионалните инвеститори на капиталовите пазари; във връзка с това подчертава, че СКП няма да е възможен без завършването на банковия съюз;

20. отбелязва, че европейските капиталови пазари понастоящем остават силно фрагментирани, като европейските инвестиционни фондове остават близо седем пъти по-малки от американските фондове[1]; счита, че това вреди на конкурентоспособността на сектора на инвестиционните фондове в ЕС спрямо световните конкуренти, тъй като размерът на фонда е ключов фактор, влияещ върху разходите, начислявани на крайните инвеститори; счита, че един по-интегриран пазар на трансгранични фондове в ЕС би могъл да доведе до увеличаване на размера на фондовете с течение на времето и до повишаване на ефективността, което, ако бъде прехвърлено на непрофесионалните инвеститори, би могло да спомогне за намаляване на разходите и постигане на по-добро съотношение между качество и цена за крайните инвеститори;

21. счита, че СКП ще е от полза за потребителите и МСП, като им предостави възможности за инвестиции с висока възвръщаемост в реалната икономика, и в крайна сметка ще стимулира пазара на рисков капитал чрез улесняване на достъпа до диверсифицирани източници на финансиране; счита, че финансирането на европейските разрастващи се предприятия с европейски капитал следва да бъде приоритет, както е видно от инициативата „Европейски технологични шампиони“, стартирана през февруари 2023 г. с цел финансиране на обещаващи европейски технологични дружества;

---

1 Доклад на Ноайе, стр. 62.

22. счита, че рисковият капитал следва да стане по-широко достъпен за предприятията като алтернатива на традиционните банкови кредити, с цел да се разнообразят източниците на финансиране; призовава Комисията да предложи мерки за подобряване на този вид финансиране за предприятията от ЕС;

23. посочва, че размерът, дълбочината и ликвидността на капиталовите пазари се различават значително в отделните държави членки, като някои държави членки са постигнали значително по-голям успех в осигуряването на привлекателни първични и вторични пазари за предприятията и в стимулирането на гражданите да инвестират в тези пазари; призовава Комисията да определи най-добрите практики и да ги интегрира в работния процес на съюза на спестяванията и инвестициите;

24. счита, че частният капитал ще бъде от основно значение за преодоляване на недостига на инвестиции, установен от доклада на Драги, по най-ефективния начин;

25. подкрепя интегрирането на институционалните рамки и пазарните структури; отново призовава за насърчаване на процеса на сближаване на надзорните практики, ръководен от ЕОЦКП, включително чрез предоставяне на преки надзорни правомощия на ЕОЦКП, когато това носи европейска добавена стойност – например върху паневропейските пазарни инфраструктури – с цел повишаване на конкурентоспособността на европейските фондови борси и подобряване на ефективността на надзорната среда и сътрудничеството с националните компетентни органи (НОК); припомня, че ЕОЦКП вече има преки надзорни правомощия по отношение на няколко финансови субекта, като например агенции за кредитен рейтинг, регистри на трансакции или централни контрагенти от ниво 2, намиращи се извън ЕС;

26. признава също така, че хармонизираният надзор невинаги изисква единен надзорен орган, а може да бъде постигнат и чрез сближаване на националните надзорни практики, когато това е по-подходящо; поради това подкрепя намерението на Комисията да предложи мерки за укрепване и повишаване на ефективността на инструментите за сближаване на надзорните практики, както и за постигане на по-единен пряк надзор на капиталовите пазари чрез прехвърляне на определени задачи на равнището на ЕС;

27. посочва, че всяко увеличаване на правомощията на европейските надзорни органи (ЕНО) следва да върви ръка за ръка с пропорционално повишаване на равнището на отчетност на ЕНО; счита, че управлението на ЕОЦКП следва да бъде преразгледано, за да се гарантира ефективността и независимостта на решенията на ЕОЦКП; подкрепя предложението в доклада на

Драги да се предостави на ЕОЦКП по-европейска управленска структура и да се установи тясно сътрудничество с националните надзорни органи въз основа на модела на единния надзорен механизъм или на Органа за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма (ОБИП);

28. счита, че ЕНО следва да бъдат адекватно финансирани, за да могат да изпълняват задълженията си, включително чрез ангажиране на финансовите институции и участниците на финансовите пазари от поднадзорните дружества;

29. подчертава значението на силната роля на Европейската централна банка (ЕЦБ) в надзора на системно важните пазарни инфраструктури в съответствие с нейните отговорности съгласно ДФЕС и Регламента за СВПС[1]; счита, че ЕЦБ следва активно да допринася за повишаване на оперативната съвместимост, устойчивостта и интеграцията на системите за търговия и последващи сделки в целия ЕС, по-специално чрез надзора си върху платформи като TARGET2-Securities;

30. подчертава, че административната тежест и разходите за привеждане в съответствие, които възникват в трансграничен контекст, вече биха могли да бъдат преодолени чрез по-добра координация и сътрудничество между националните надзорни органи, например в областта на споделянето на данни; призовава Комисията и европейските надзорни органи да преминат към режим на еднократно отчитане; счита, че европейската единна точка за достъп е важна инициатива в това отношение, и призовава за своевременното ѝ прилагане; предлага ЕОЦКП да се превърне и в централен център за данни, централизиращ докладването на субектите, които подлежат на изискванията за докладване съгласно РПФИ[2] и Регламента за европейската пазарна инфраструктура[3];

31. настоятелно призовава Комисията да разработи предложения за подкрепа на връщането на клиринговите дейности в ЕС; изразява

---

1 Регламент (ЕС) № 795/2014 на Европейската централна банка от 3 юли 2014 г. относно надзорните изисквания за системно важните платежни системи (ОВ L 217, 23.7.2014 г., стр. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/795/oj).

2 Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/600/oj).

3 Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции, ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj).

съжаление относно настоящото положение, при което по-голямата част от клиринговата дейност на ЕС се извършва извън ЕС; очаква амбициозен делегиран акт относно активните сметки в контекста на Регламента за европейската пазарна инфраструктура 3.0.; приканва Европейската комисия непрекъснато да оценява развитието на клиринговите дейности и въздействието на регламента и да представи допълнителни законодателни предложения за укрепване на клиринговата екосистема на ЕС;

32. приветства обявения от Комисията амбициозен пакет от законодателни предложения за укрепване на екосистемата за търговия и следтърговски дейности в Европейския съюз, за премахване на пречките пред трансграничната дейност и за привеждане на рамката в съответствие с новите технологии; очаква, че подобно предложение би могло да спомогне за преодоляване на разпокъсаността на пазара в ЕС; подчертава обаче, че повечето инициативи за консолидиране на пазара следва да бъдат пазарно ориентирани;

33. признава необходимостта от ефективни и ликвидни капиталови пазари за стимулиране на инвестициите, включително конкурентоспособна пазарна инфраструктура за следтърговски дейности; приветства законодателното предложение на Комисията за целенасочено изменение на Регламента относно централните депозитари на ценни книжа[1] (ЦДЦК) с цел съкращаване на цикъла за уреждане на плащанията в ЕС от два дни („T+2“) на един („T+1“) за сделки с прехвърлими ценни книжа, сключени в места на търговия; посочва, че тази инициатива позволява на ЕС да догони други юрисдикции, които вече са преминали към T+1, и да се избегнат несъответствия; очаква предложението да повиши ефективността и устойчивостта на капиталовите пазари в ЕС, включително чрез по-ниски рискове от неуспешно уреждане на плащания, по-бързо предоставяне на ценни книжа и средства и по-ниски изисквания за допълнително обезпечение; отбелязва със загриженост, че други юрисдикции, като например Съединените щати и Индия, проучват или изпробват цикли на сетълмент T+0; призовава Комисията да започне спешно техническа и регулаторна оценка на осъществимостта на преминаването към T+0 в тясно сътрудничество с пазарните инфраструктури, централните банки и участниците на пазара; подчертава, че съкращаването на цикъла на уреждане на плащанията може да намали системния

[1] Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/909/oj).

риск, да повиши ефективността на пазарите и да засили привлекателността на капиталовите пазари на ЕС в световен мащаб;

34. отбелязва, че рационализирането на административните процедури може да подобри привлекателността на ЕС като дестинация за инвестиции; счита, че привеждането в съответствие на законодателните рамки на държавите членки, като същевременно се запазват националните правомощия и минималните стандарти, следва да бъде част от програмата за опростяване с цел улесняване на трансграничните дейности; припомня, че разчитането по-скоро на регламенти, отколкото на директиви, би намалило различията в прилагането на законодателството на ЕС, включително свръхрегулирането, и по този начин би подкрепило текущото опростяване; призовава Комисията да прилага принципа на по-доброто регулиране, като гарантира хармонизация, когато оценките на въздействието показват ясна добавена стойност, и като се справи с разпокъсаността; подчертава евентуалните ползи от рационализирането на рамката на ЕС за финансиране за устойчиво развитие, както се подчертава в доклада на Драги, по-специално чрез повече яснота, последователност и насоки; отбелязва в тази връзка пакета „Омнибус“ на Комисията относно устойчивостта;

35. счита, че първата стъпка към опростяване се състои в ефективно законодателство; призовава Комисията да осигури участието на европейските надзорни органи (ЕНО) в процеса на вземане на решения за мандатите от ниво 2 и ниво 3, за да се гарантира, че тези мандати са основани на доказателства, пропорционални и съобразени с нуждите на финансовия сектор; приканва Комисията и ЕНО да направят също оценка на начините за намаляване на броя и сложността на предстоящите делегирани актове, актове за изпълнение, въпроси и насоки; подчертава, че ЕНО следва стриктно да се придържат към мандата, предоставен от европейския законодател;

36. приветства неотдавнашното приемане на Акта за допускането до търговия, който ще улесни регистрацията на дружества от всякакъв мащаб, включително МСП, на европейските фондови борси; подчертава, че разпоредбите от ниво 2 от Акта за допускането до търговия следва да допринасят за по-достъпна и икономически ефективна среда за допускането до търговия в целия Съюз;

37. призовава Комисията да обърне внимание на разпокъсаността на националните рамки в областта на несъстоятелността и да създаде ефективни механизми за разрешаване на трансгранични спорове; подчертава, че правното сближаване и процедурната яснота са от съществено значение за намаляване на пречките

пред трансграничните инвестиции и за подкрепа на по-задълбочена интеграция на капиталовите пазари в ЕС;

38. остава ангажиран с постигането на общите цели на рамката за устойчиво финансиране и с мобилизирането на публични и частни инвестиции в преходите; припомня, че приходите от системата за търговия с емисии ще бъдат ключови за подкрепата на инвестициите за целите, свързани с климата и енергетиката, в бюджетите на държавите членки и бюджета на Съюза; отбелязва, че в началото на настоящия мандат Комисията потвърди отново амбицията си да остане световен лидер в областта на устойчивото финансиране; отбелязва, че понастоящем Комисията прави критична оценка на всички елементи на рамката за устойчиво финансиране и може да представи предложения за опростяване;

39. призовава Комисията да приеме предложение за преразглеждане на Регламента относно оповестяването на информация за финансирането за устойчиво развитие[1] (РОИФУР), включително обръщане внимание на рисковете от заблуждаващи твърдения за екологосъобразност;

40. подчертава, че високите цени на енергията оказват отрицателно влияние върху конкурентоспособността на ЕС; в тази връзка приветства предложението, направено в доклада на Драги; призовава за прилагане на принципа „едно и също правило за една и съща дейност“ и за преразглеждане на освобождаването от задължения за спомагателна дейност, което позволява на нефинансови дружества да търгуват на пазарите на енергийни деривати, без да бъдат подложени на същия контрол като финансовите субекти;

41. подчертава, че дружествата, които имат достъп до капиталовите пазари, отбелязват значителен растеж, тъй като това им позволява да финансират своите проекти за разширяване, иновации и развитие; твърди, че като получават ресурси от по-широка база от инвеститори, тези дружества могат да диверсифицират своите източници на финансиране; счита, че стимулирането на първични публични предлагания (IPO) е от съществено значение за растежа на европейските предприятия и по-нататъшната интеграция на капиталовите пазари на ЕС; призовава за прилагане на мерки, които намаляват регулаторните пречки и подобряват достъпа до капитал, като

---

[1] Регламент (ЕС) 2019/2088 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно оповестяването на информация във връзка с устойчивостта в сектора на финансовите услуги (ОВ L 317, 9.12.2019 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/2088/oj).

гарантират, че МСП могат лесно да имат достъп до капиталовите пазари без прекомерни разходи или сложност;

42. изразява опасения, че без ясна и координирана стратегия броят на първичните публични предлагания (IPO) в ЕС ще остане ограничен, което ще възпрепятства потенциала за растеж на европейските дружества и ще намали привлекателността на пазарите на ЕС за световните инвеститори;

43. припомня, че регламентите на ЕС, като например Регламента относно проспекта и ДПФИ II, са постигнали напредък в подобряването на прозрачността и пазарната ефективност, но все пак може да се направи повече за рационализиране на процесите за дружествата, които желаят да станат публични; подчертава необходимостта от по-нататъшно хармонизиране на пазарните практики в държавите членки, за да се създаде истински единен капиталов пазар; защитава прилагането на най-добри практики на равнището на ЕС;

44. отбелязва, че настоящата данъчна рамка на Съюза, с 27 различни системи за корпоративно данъчно облагане, може да създава пречки за предприятията и трансграничните инвестиции на вътрешния пазар[1]; счита, че новаторските дружества биха могли да се възползват от единен набор от общи за целия ЕС правила, когато е целесъобразно, и общи практики; във връзка с това отбелязва „Бизнесът в Европа: рамка за подоходно данъчно облагане“, предложение за създаване на единен набор от правила за изчисляване на корпоративните данъчни основи на дружествата; припомня, че няколко законодателни инициативи в областта на данъчното облагане все още са замразени и че е важно да се гарантира сигурност, предвидимост и стабилност; отбелязва разясненията на Комисията кои инициативи ще бъдат оттеглени в областта на данъчното облагане;

45. припомня, че повечето данъчни въпроси попадат в националната компетентност на държавите членки; подчертава обаче, че една по-координирана рамка за корпоративно данъчно облагане би могла да помогне за намаляване на разходите за съответствие и намаляване на административната тежест, а също така и за създаване на равни условия за предприятията, извършващи дейност на вътрешния пазар, насърчаване на разширяването, повишаване на правната сигурност и стимулиране на инвестициите и растежа в Съюза; настоятелно призовава държавите членки да ускорят преговорите, по-специално относно

---

[1] Предложение на Комисията от 12 септември 2023 г. за директива на Съвета относно уредбата за подоходното данъчно облагане на предприятията в Европа (БЕФИТ), (COM(2023)0532), обяснителен меморандум, стр. 8.

правилата за обезценяване; приканва Комисията да проучи и оцени ползите и недостатъците на варианта за 28-и режим;

46. призовава Комисията да приложи мерки, които стимулират както местните, така и външните инвеститори да участват на европейските капиталови пазари; призовава Комисията да предостави техническа подкрепа на държавите членки при разработването и прилагането на данъчни политики, които насърчават инвестициите;

47. отбелязва препоръката в доклада на Драги за предоставяне на данъчни стимули в подкрепа на развитието на стратегически сектори; счита, че данъчните стимули, свързани с инвестиционни продукти, следва да дават приоритет на инвестициите, направени в Европа, за да се подкрепи европейската конкурентоспособност;

48. приветства, като първа стъпка и за намаляване на сложността и разпокъсаността на вътрешния пазар, насоките на Комисията относно разработването на данъчни стимули, като същевременно се зачитат националните правомощия на държавите членки;

49. призовава Комисията да обърне внимание на съществуващите пречки пред трансграничните инвестиции на дребно, като например прекалено сложните процедури за възстановяване на данъци, удържани при източника, и липсата на минимални стандарти за общите събрания на акционерите в целия ЕС;

50. подчертава, че интеграцията на капиталовите пазари е необходим стълб на инвестиционната стратегия на Съюза, която може, когато е ефикасно, да бъде допълнена от внимателно разработени стимули за дългосрочни продукти с цел максимално въздействие;

51. призовава Комисията да разработи предложения, насочени към улесняване на насочването на спестяванията чрез дългосрочни спестовни продукти към продуктивни инвестиции, въз основа на националния опит, който е показал масово възприемане от страна на непрофесионалните инвеститори; изисква от Комисията да обмисли решения и да проучи идеи, като например създаване на спестовна сметка на ЕС за инвестиции, достъпна за всички граждани на ЕС, или етикет на равнището на ЕС за инвестиционни продукти, подходящи за непрофесионалните инвеститори, основани на общи критерии или характеристики, като например „несложни продукти“, пропорционални разходи, дългосрочен инвестиционен фокус, разпределение на активи и техники за смекчаване на риска; настоятелно призовава Комисията да въведе опростен и рационализиран сегмент за консултации или сегмент само за насочвано изпълнение за продукти, обозначени като основни и прости; изисква по-

специално от Комисията да оцени добавената стойност, ефективността и интереса на дружествата и гражданите към етикет за инвестиции, които предлагат възможности за възнаграждаване на инвеститорите в световен мащаб или които са устойчиви и се намират предимно в ЕС (етикет „Invest“ или „Made In Europe“); подчертава, че подобна инициатива следва да има за цел генериране на допълнителни спестявания, като същевременно се запазва и, когато е възможно, се увеличава разнообразието от продукти, дистрибутори и пазарни структури в целия Съюз; отбелязва, че някои държави членки напредват с „Европа на желаещите“; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да бъдат възможно най-амбициозни и да се движат напред като блок;

52. отбелязва стартирането на европейския етикет за дългосрочни спестявания „Finance Europe“[1] от седем държави членки заедно с техните национални финансови индустрии; отбелязва, че критериите за такъв етикет включват разпределение на портфейл, в който най-малко 70% от активите се инвестират в европейски дружества, минимална продължителност на инвестициите от пет години, значителна част от инвестициите са в капиталови инструменти и евентуално предвидени на национално равнище данъчни стимули;

53. припомня, че съществуващите паневропейски продукти, като например европейските фондове за дългосрочни инвестиции (ЕФДИ) и паневропейските лични пенсионни продукти (ПЕПП), досега са срещали трудности да спечелят значителна подкрепа сред непрофесионалните инвеститори; отчита текущите реформи, насочени към повишаване на тяхната привлекателност, но подчертава, че опитът показва, че регулаторният дизайн сам по себе си не е достатъчен, за да се стимулира възприемането;

54. подчертава, че силната защита на потребителите е от съществено значение за насърчаване на доверието и засилване на участието в европейски инвестиционни продукти; подчертава необходимостта от ясно оповестяване на информация, прозрачни и ниски такси, достъп до основни финансови услуги за насърчаване на финансовото приобщаване, стабилно регулиране на цифровите инструменти като изкуствения интелект (ИИ), използвани от финансовите институции при продажбата и

---

[1] Министерство на икономиката, финансите и промишления и цифровия суверенитет на Франция, *Launch of the ‘Finance Europe’ Label: creating investment opportunities for financing the European economy* (Стартиране на етикета „Finance Europe“: създаване на инвестиционни възможности за финансиране на европейската икономика), съобщение за медиите, 6 юни 2025 г., https://presse.economie.gouv.fr/lancement-du-label-europeen-finance-europe-pour-que-lepargne-des-europeens-contribue-au-financement-de-leconomie-europeenne/.

предоставянето на консултации относно европейски финансови продукти, и стабилно регулиране и стандартизация на финансовите продукти, допълнени от целенасочени инициативи за финансово образование;

55. настоятелно призовава Комисията да подкрепи разработването на група индекси на европейския съюз на капиталовите пазари[1], основано на данни, които ще бъдат предоставени в рамките на бъдещата консолидирана система за отчетност в целия ЕС, което би дало по-голяма видимост на по-малките и по-малко ликвидни национални пазари в ЕС и би позволило на европейските граждани лесно да инвестират в акции на дружества със средна и малка капитализация във всички държави – членки на ЕС; счита, че тази група индекси следва да обхваща всички публично регистрирани акции в ЕС и следва да позволява подиндекси за отделните държави, региони и сектори, за да се отговори на различните нужди на инвеститорите, емитентите и техните борси; подчертава, че разработването и управлението на индексите, както и тяхното използване от участниците на пазара, следва да бъдат икономически ефективни, за да се сведе до минимум тежестта върху участниците на пазара и да се увеличат максимално положителните вторични ефекти, като например увеличаване на регистрираните за борсова търговия акции и нови финансови продукти;

56. подчертава значението на подобрения достъп до актуална информация за ценообразуването и за продуктите за непрофесионалните инвеститори и до възможности за индивидуално изготвени предложения; призовава за мерки, които да направят тази информация по-лесно достъпна;

57. припомня, че пенсионните системи и техните модели на финансиране до голяма степен зависят от националните особености; подчертава, че пенсиите помагат да бъдат защитени пенсионерите, създават капиталови пазари и мобилизират инвестиционни системи и трябва да дават приоритет на стабилността, солидарността и предоставянето на достатъчен и предвидим доход при пенсиониране; подчертава, че при разработването на пенсионни продукти по втори и трети стълб следва да бъдат обмислени силни предпазни мерки за защита на индивидуалните вложители;

58. счита, че системите за проследяване на пенсионното осигуряване могат да дадат на европейските граждани по-ясна представа за пенсионните права, които могат да очакват след

---

[1] Европейска комисия, *Feasibility study for the creation of a CMU Equity Market Index Family*, (Проучване за осъществимост на създаването на семейство индекси на съюза на капиталовите пазари), 2020 г., https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1562efbd-cbc6-11ea-adf7-01aa75ed71a1/language-en/.

пенсиониране; настоятелно призовава Комисията да гарантира, че всички държави членки ще въведат прости и прозрачни системи за проследяване на пенсионното осигуряване, които са лесно и свободно достъпни за гражданите;

59. посочва, че посредници като пенсионни фондове и застрахователни дружества играят ключова роля в насочването на частните спестявания към продуктивни инвестиции; очаква, че Комисията ще приеме амбициозен делегиран акт относно дългосрочните гаранции и дългосрочните капиталови инструменти по „Платежоспособност II“, който напълно отразява споразумението, постигнато от съзаконодателите по директивата за изменение на „Платежоспособност II“ и взема предвид относимите препоръки на EIOPA;

60. очаква от Комисията да разработи решения, които да позволят на всички дружества, включително разрастващите се стартиращи предприятия, микропредприятията и МСП, да се разрастват и да се регистрират в рамките на ЕС; поради това изисква бъдещата стратегия на ЕС за стартиращите и разрастващите се предприятия да включва глава относно финансите, по-специално относно рисковия капитал, в която да се посочват правилните стимули, така че европейските стартиращи и разрастващи се предприятия да не се преместват в държави извън ЕС, и да се цели създаването на привлекателна и отворена инвестиционна среда, която приветства както инвеститори от ЕС, така и глобални инвеститори, които желаят да инвестират в Съюза; подчертава значението на привличането на таланти в ЕС, за да се гарантира дългосрочен икономически растеж, иновации и конкурентоспособност в световен мащаб; подчертава необходимостта от задълбочаване на интеграцията на първичните пазари на ЕС чрез насърчаване на регулаторното сближаване и улесняване на трансграничното допускане до търговия; отчита, че пазарите за растеж на МСП са жизненоважна входна точка на капиталовите пазари за МСП и следва да бъдат направени по-достъпни чрез рационализирани изисквания;

61. призовава за целенасочена подкрепа на равнището на ЕС, за да се гарантира, че резултатите от научните изследвания достигат по-ефективно до пазара, особено в държавите членки с по-слаби иновационни екосистеми; подчертава значението на свързването на изследователските институции със стартиращи предприятия и индустрията;

62. подкрепя излизането на инвеститори от частни дружества чрез насърчаване на механизми като многостранна периодична търговия с частни акции, като по този начин се подобрява ликвидността и прозрачността и се дава възможност на инвеститорите в ранна фаза да реализират възвръщаемост;

счита, че такива механизми следва да бъдат специално разработени, за да улесняват трансграничната търговия между държавите – членки на ЕС, като същевременно се запазват правата на акционерите, особено на миноритарните акционери;

63. призовава Комисията да даде приоритет на амбициозна програма за съюз на спестяванията и инвестициите, която стимулира частните инвестиции, поддържа финансовата стабилност и защитата на потребителите, благоприятства достъпа до рисков капитал и капиталови инвестиции, за да се даде възможност на МСП да се възползват от по-голяма пазарна интеграция, осигурява достъп до пазари за непрофесионалните инвеститори, повишава финансовата грамотност и намалява прекомерното разчитане на банково кредитиране и го допълва, като едновременно с това предоставя стимули за устойчиви дейности;

64. счита, че повишаването на финансовата осведоменост и доверие е от съществено значение за създаването на успешен СКП и за мобилизирането на частни инвестиции; отбелязва със загриженост, че финансовата грамотност остава ниска в целия Съюз, като само 18% от гражданите на ЕС демонстрират високо ниво на финансова грамотност; подчертава, че нивата на знания варират значително в различните държави членки и демографски групи; призовава за по-ясен акцент върху финансовата грамотност, тъй като е необходимо да се подобри равнището на разбиране на инвестиционните продукти от страна на гражданите на ЕС;

65. счита, че следва да се насърчават повече инициативи за финансово образование в ЕС, за да се повиши разбирането на гражданите за ползите от участието на капиталовия пазар и да се помогне на индивидуалните инвеститори да вземат информирани инвестиционни решения; приветства предложението на Комисията за нова стратегия и призовава тя да бъде достатъчно амбициозна, за да се подобри значително равнището на образование в цяла Европа, като се гарантира трайна промяна; подчертава спешната необходимост от приемане на мерки за насърчаване на по-достъпно и справедливо финансово образование в целия ЕС, като се зачитат националните правомощия; счита, че Комисията и държавите членки следва да финансират инициативи на потребителски организации, сдружения на индивидуални инвеститори и организации на акционери, които насърчават разбирането и участието на непрофесионални инвеститори на капиталовите пазари; призовава Комисията да подкрепи разработването на независими и лесни за ползване цифрови инструменти, които да дават възможност на гражданите лесно да сравняват различните характеристики и особености на предлаганите на пазара инвестиционни продукти;

66. подчертава, че инициативите за финансово образование не могат да заменят една силна рамка за защита на инвеститорите; посочва, че инициативите за финансова грамотност могат да имат ограничено въздействие, като се имат предвид неизбежните поведенчески ограничения и когнитивни предубеждения, които засягат индивидуалните инвеститори, и бързината на иновациите и огромната сложност на финансовите пазари; счита, че инициативи на равнището на ЕС и на държавите членки за подкрепа на стандартизацията и опростяването на финансовите продукти биха могли да засилят разбирането на гражданите на ЕС за инвестиционните продукти и да подобрят тяхната съпоставимост;

67. призовава Комисията и държавите членки да насочат по-голямо внимание към цифровизацията в сектора на финансовите услуги, за да се възползват от новите възможности, предлагани от изкуствения интелект, споделянето на данни и новите технологии, и да останат конкурентоспособни на международно равнище;

68. призовава Комисията да улесни дългосрочните капиталови инвестиции от институционални инвеститори, включително банки, застрахователи, пенсионни фондове и инвестиционни фондове;

69. подкрепя създаването на пълноценна европейска схема за гарантиране на депозитите; потвърждава, че споделянето и намаляването на риска са взаимосвързани;

70. отбелязва прегледа на рамката за секюритизация, представена от Комисията на 17 юни 2025 г., който би могъл да допринесе за финансовата интеграция чрез свързване на банковото кредитиране и капиталовите пазари; счита, че дейностите, насочени към съживяване на секюритизацията, следва да се съсредоточат върху рационализиране на регулаторните изисквания за разкриване на информация и върху опростени, прозрачни и стандартизирани критерии без да възпрепятстват финансовата стабилност;

***Оптимално използване на публичните ресурси за преодоляване на разликата в производителността***

71. припомня значението на фискалните буфери в подкрепа на публичните инвестиции; отчита по-специално, че съгласно рамката на фискалните правила държавите членки следва да поддържат като минимум равнището на национално финансираните публични инвестиции за периода на действие на техните национални средносрочни структурни планове, спрямо средносрочното равнище преди началото на плана;

72. отбелязва, че е малко вероятно частният сектор да може да финансира по-голямата част от инвестициите, необходими за цифровизацията и декарбонизацията на икономиката, без подкрепата на публичния сектор; счита, че неотложността на мерките за конкурентоспособността, отбраната, енергетиката и декарбонизацията ще изисква значителна мобилизация на частни и публични инвестиции, в т.ч. публично-частни партньорства, когато е целесъобразно;

73. посочва обаче, че равнищата на публичния дълг в целия ЕС са високи, а фискалното пространство е ограничено; поради това подчертава, че всяка мярка за публична подкрепа, целяща мобилизиране на частни инвестиции, трябва да бъде добре насочена; посочва, че инициативите за намаляване на риска, например чрез държавни гаранции, са се оказали успешни за постигането на тази цел;

74. подчертава, че увеличените въздействие и честота на природните бедствия биха довели до значителни разходи за публичните финанси; отбелязва, че тези бъдещи разходи понастоящем не са взети предвид в анализа на устойчивостта на дълга;

75. очаква Комисията и държавите членки да предприемат амбициозни и конкретни стъпки, за да се избегне спад на публичните инвестиции след 2026 г., когато при перспективата за сериозна търговска война, която би могла да окаже въздействие върху разпределението на инвестициите, също ще изтече срокът на действие на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ) и програмата InvestEU; отбелязва основните недостатъци на МВУ, като например това, че регионалните и местните органи не са включени от етапа на разработване до етапа на изпълнение чрез подход, основан на мястото и многостепенното управление; подчертава необходимостта от поддържане на публичните инвестиции на национално и на европейско равнище, за да се стимулират частните инвестиции и да се финансират висококачествени публични услуги и инфраструктури; счита, че тази рамка, когато е целесъобразно, следва да бъде подкрепена от инвестиционни инструменти и средства на равнище ЕС, предназначени да сведат до минимум разходите за данъкоплатците в ЕС и да увеличат максимално ефективността при предоставянето на европейски обществени блага, което би могло да представлява и стъпка към създаването на общи безопасни активи; поради това приветства предложението относно пакета „Омнибус“ за InvestEU, който ще мобилизира значителни допълнителни инвестиции за остатъка от многогодишната финансова рамка;

76. посочва, че съществува необходимост от ефективна координация на националните фискални политики, за да се поддържат достатъчни равнища на публични инвестиции за ЕС;

77. отбелязва, че за да спазват фискалната рамка на ЕС, от правителствата в ЕС се очаква да се стремят към рестриктивна фискална позиция през 2025 г., което би могло да е в противоречие с инвестиционните нужди на ЕС; подчертава, че тъй като правителствата в ЕС изпитват затруднения със съответните фискални тежести, са необходими инвестиционни инструменти за целия ЕС, за да се преодолее недостигът на инвестиции;

78. припомня, че фондът за възстановяване NextGenerationEU е най-големият пакет от стимули, финансиран някога от ЕС в подкрепа на икономическото възстановяване и зеления и цифровия преход; посочва, че все още остават нерешени основни въпроси във връзка с рефинансирането на NextGenerationEU; призовава Съвета спешно да приеме нови собствени ресурси, за да се даде възможност за устойчиво покриване на разходите за заемите по NextGenerationEU; счита, че следва да бъдат проучени всички инструменти и средства, за да се осигурят на ЕС необходимите ресурси;

79. отбелязва, че емитирането на общ сигурен актив би могло да определи референтен показател, който би улеснил постигането на СКП, би подобрил трансмисионния механизъм на паричната политика в еврозоната, би засилил международната роля на еврото и би отговорил на някои от нуждите от инвестиции, установени в доклада на Драги; във връзка с това повтаря, че съвместното вземане на заеми чрез емитиране на облигации на ЕС представлява жизнеспособен вариант, за да се гарантира, че Съюзът разполага с достатъчно ресурси за реагиране на остри кризи в целия Съюз, като например сегашната криза в областта на сигурността и отбраната; призовава Комисията да продължи обсъжданията за преодоляване на значителния недостиг на инвестиции в ЕС, посочен в доклада на Драги, и да представи конкретни предложения за финансови решения;

80. приветства намерението на Комисията да повиши участието на непрофесионалните инвеститори в европейските финансови продукти в сътрудничество с групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), Европейския механизъм за стабилност и националните насърчителни банки; препоръчва емитираните на равнището на ЕС сигурни активи да се включват в спестовни продукти за работници;

81. счита, че повишените нужди в областта на отбраната поради геополитическо напрежение изискват незабавно мобилизиране на финансова подкрепа, без да се засяга специфичният характер

на политиката за сигурност и отбрана на определени държави членки, по-специално тези, които се придържат към статут на неутралитет; приветства предстоящото предложение на Комисията за нов финансов инструмент SAFE в размер до 150 милиарда евро за укрепване на отбранителните способности на ЕС като част от плана за превъоръжаване на Европа; изразява съжаление обаче, че Комисията е избрала като основание на законодателното си предложение член 122 от ДФЕС, който изключва консултация с Парламента; припомня, че ефективното развитие на отбранителни способности зависи от съвместни инвестиции на равнището на ЕС, което гарантира оперативна съвместимост и води до повишаване на ефективността, вместо да се разчита основно на фрагментирани национални разходи чрез координираното задействане на националните клаузи за дерогация, за да се даде възможност за инвестиции, свързани с отбраната;

82. приветства съвместната инициатива на Комисията и групата на ЕИБ за създаване на фонд на фондовете, наречен „Капиталов механизъм в областта на отбраната“, с бюджет от 175 милиона евро за периода 2024 – 2027 г., за да се подкрепят частните инвестиции в европейските МСП, които разработват иновативни отбранителни технологии с двойна употреба;

83. приветства ангажимента на групата на ЕИБ, очертан в нейната стратегическа пътна карта за периода 2024 – 2027 г., за подпомагане на напредъка на СКП чрез мобилизиране на частен капитал за продуктивни инвестиции и подкрепа за печалбите в ключови области на политиката на ЕС, иновациите през целия жизнен цикъл на дружествата, финансирането с рисков капитал и по-високорисковото капиталово финансиране за стартиращи и разрастващи се предприятия; припомня задължението на публичната банка на ЕС да подкрепя дългосрочни проекти за преход, които срещат затруднения при получаването на финансиране от частния сектор;

84. подчертава необходимостта от опростяване, рационализиране, оптимизиране и консолидиране на процесите и мандатите на ЕИБ, за да се засилят полезните взаимодействия, ефективността и ефикасността и да се намалят административната тежест, разходите за докладване и сложността за дружествата и проектите, които в противен случай могат да се откажат да търсят финансиране поради сложните процедури, високите разходи за привеждане в съответствие и регулаторната несигурност;

85. подкрепя повишеното използване на по-високорискови инструменти, като пряко и непряко капиталово и квазикапиталово финансиране от ЕИБ, включително чрез Европейския инвестиционен фонд, с цел насърчаване на

инвестициите в дружества и фондове, по-специално чрез рисков капитал и рисков дълг, като същевременно подчертава, че по-високорисковите инструменти трябва да се използват с ясни рамки за риска и измерими показатели за резултатите от изпълнението;

86. счита, че публичната подкрепа за инвестиции излиза извън достъпа до финансиране и следва също така да обхваща техническата помощ, управлението на проекти, изграждането на капацитет, търговското използване на научните изследвания, подкрепата за достъп до частно финансиране и насърчаването на сътрудничеството между университетите и рисковия капитал, за да се стимулират иновациите и конкурентоспособността;

87. призовава Комисията да предложи инструмент за координация на конкурентоспособността, който също така да подкрепя идентифицирането на европейските промишлени нужди, недостиг и пазарни възможности, и да изготвя съответни препоръки; подчертава, че той следва да бъде свързан с бъдещия Фонд за конкурентоспособност, за да се осигурят ефективни решения на предизвикателствата пред промишлеността в целия Съюз;

88. призовава Комисията да постави по-голям акцент в европейския семестър върху приоритетите на съюза на спестяванията и инвестициите, за да се гарантира, че структурните реформи и мерките за задълбочаване и интегриране на капиталовите пазари в ЕС последователно се насърчават, наблюдават и оценяват;

89. изисква от Комисията да включи специални мерки за насърчаване на рисковия капитал в бъдещия Фонд за конкурентоспособност, програмата TechEU и всички подобни инициативи;

90. признава ролята на политиката в областта на конкуренцията и държавната помощ в подпомагането на развитието на европейската промишленост; счита обаче, че държавната помощ може да доведе до допълнително фрагментиране на единния пазар;

91. отбелязва, че Комисията ще публикува средносрочен преглед на съюза на спестяванията и инвестициите до второто тримесечие на 2027 г.;

92. подчертава, че Парламентът следва да участва по подходящ начин в осъществяването на съюза на спестяванията и инвестициите; призовава Комисията да участва в ранните дискусии в областта на СКП и финансовите услуги, преди да представи нови предложения и да направи корекции на съществуващите;

°

° °

93. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията.